כנס החברה הישראלית לאיכות ברפואה 2026

תוכנית "אח בוגר": מנטורינג רגשי בין-מחלקתי לאחיות ואחים חדשים בזמן מלחמה

אורטל יעקבי, אנני חן, שגית דהן, דבי עדן, גלית לוי
המרכז לבריאות הנפש לב השרון

רקע

אחיות ואחים חדשים בפסיכיאטריה חווים עומס רגשי משמעותי בחודשי הקליטה הראשונים, ועומס זה תורם לעיתים לעזיבת המקצוע בשלב מוקדם. תוכניות החניכה המקובלות מתמקדות בעיקר בהקניית מיומנויות קליניות, ומקדישות מקום מועט לליווי הרגשי. מלחמת "חרבות ברזל" הוסיפה משבר לאומי לתקופה תובענית ממילא, והדגישה את הצורך בתמיכה רגשית ייעודית.

מטרה

לבחון את ישימותה של תוכנית מנטורינג עמיתים המתמקדת בתמיכה רגשית, שבה כל מנטי מלווה בידי מנטור ממחלקה אחרת, גם בזמן מלחמה.



שיטות

התוכנית פעלה במרכז לבריאות הנפש לב השרון בין אפריל לאוגוסט 2024. המנטורים קיבלו הדרכה לפני תחילת התוכנית וליווי אישי לאורכה, והמפגשים התנהלו סביב חמישה עוגנים.

הייחוד של התוכנית

ההתאמה בין מנטור למנטי נעשתה על פי שאלון שבחן רקע אישי, ערכים ותחומי עניין, ולא על פי זמינות או שיבוץ מנהלי. כל זוג הורכב במכוון משתי מחלקות שונות.

חמשת העוגנים של המנטורינג

תמיכה
להיות כתובת אנושית ובטוחה

רפלקציה
לעצור ולחשוב יחד על אירועים, רגשות וחוויות

התפתחות
לזהות חוזקות, צרכים ויעדים

שייכות
לעזור למנטי להרגיש חלק מהצוות המקצועי

חוסן
איך נשארים מקצועיים ואנושיים במצבים מורכבים

תוצאות

היישום נבחן בחמישה מדדים: גיוס, שימור, נאמנות היישום לתוכנית, הסתגלות ושביעות רצון.

8	80%	89%	100%	4.25
זוגות בין-מחלקתיים	מהמנטורים השלימו את התוכנית	מהמנטיז השלימו את התוכנית	שימור המשתתפים לאחר שיבוץ הזוגות	שביעות רצון המנטיז (ממוצע, מתוך 5)

מסקנות

תוכנית מנטורינג רגשי בין-מחלקתית לאחיות ואחים חדשים ניתנת ליישום בעלות נמוכה, והמשיכה לפעול גם בתנאי מלחמה ומשבר לאומי. הממצאים מצדיקים הערכה נוספת של התוכנית במחקר מבוקר.

שני הצדדים בכל זוג חוו את אותה מלחמה באותו זמן, ונראה שהדבר קירב ביניהם ולא הרחיק.

דילמות אתיות

סודיות ופרטיות המנטי הן תנאי לאמון ולפתיחות, ולכך שהקשר לא ייתפס כחלק ממנגנון הערכה או פיקוח ארגוני. עם זאת, בשיח פתוח עלולים לעלות תכנים שחלה לגביהם חובת דיווח, למשל סיכון לעצמו או לאחרים, או התנהלות מקצועית שעלולה לסכן מטופלים.

הדילמה המרכזית: כיצד לשמור על הסודיות והאמון, שהם הבסיס להצלחת התוכנית, ובמקביל להבטיח את בטיחות המטופלים והצוות ולעמוד בחובות האתיות החלות על אחיות ואחים.